

<p>31. Kinh Giáo Thọ Thi-ca-la-việt</p>	<p>31. To Sigālaḁa - Advice to Lay People (Sigālaḁa Sutta)</p>
<p>Khái quát Nội dung Kinh (Tác giả: TT. Thích Nhật Từ)</p>	<p>A Summary of the Sutta (Author: Maurice Walshe)</p>
<p>31. Kinh Giáo thọ Thi-ca-la-việt (P. <i>Siṅgālovāda Sutta</i>, H. 教授尸迦羅越經) tương đương <i>Thiện Sanh kinh</i>.²⁸ Giới thiệu 6 mối quan hệ xã hội. Về gia đình có: (i) Cha mẹ - con cái; (ii) Vợ - chồng; (iii) Bà con - thân quyến. Về giáo dục và nghề nghiệp có: (iv) Thầy cô giáo - học trò; (v) Chủ lao động - người lao động. Về tôn giáo có: (vi) Nhà tôn giáo - tín đồ. Mỗi bên được khuyên nên giữ gìn 5 trách nhiệm cao quý, góp phần xây dựng hạnh phúc gia đình, xã hội và tâm linh.</p>	<p>31. Sigālaḁa Sutta: To Sigālaḁa (Advice to Lay People). Advice to the young layman Sigālaḁa on morality, related to the four quarters, zenith and nadir which, in memory of his father, he had been worshipping.</p>
<p>Việt Dịch từ Pāli: HT. Thích Minh Châu</p>	<p>English Translation from Pāli: Maurice Walshe</p>
<p>Như vậy tôi nghe.</p> <p>1. Một thời Thế Tôn sống ở Rājagaha (Vương Xá thành), tại Veḁuvana (Trúc Lâm), Kalandakanivāpa (chỗ tìm ăn của loài sóc).</p> <p>Lúc bấy giờ, Siṅgālaḁa (Thi-ca-la-việt), gia chủ tử, dậy sớm, ra khỏi thành Vương Xá, với áo thấm nước, với tóc thấm nước, chấp tay đánh lễ các phương hướng, hướng Đông, hướng Nam, hướng Tây, hướng Bắc, hướng Hạ, hướng Thượng.</p> <p>2. Rồi Thế Tôn buổi sáng đắp y, cầm y bát vào thành Vương Xá khát thực. Thế Tôn thấy Siṅgālaḁa, gia chủ tử, dậy sớm, ra khỏi thành Vương Xá, với áo thấm nước, với</p>	<p>Advice to Lay People</p> <p>[180] 1. THUS HAVE I HEARD. Once the Lord was staying at Rājagaha, at the Squirrels' Feeding Place in the Bamboo Grove.</p> <p>And at that time Sigalaka the householder's son, having got up early and gone out of Rājagaha, was paying homage, with wet clothes and hair and with joined palms, to the different directions: to the east, the south, the west, the north, the nadir and the zenith.</p> <p>2. And the Lord, having risen early and dressed, took his robe and bowl and went to Rājagaha for alms. And seeing Sigalaka paying homage to the different directions, he said:</p>

tóc thấm nước, chắp tay đánh lễ các phương hướng, hướng Đông, hướng Nam, hướng Tây, hướng Bắc, hướng Hạ, hướng Thượng. Thấy vậy Ngài nói với Sīṅgāḷaka, gia chủ tử:

- Này Gia chủ tử, vì sao Người dậy sớm, ra khỏi thành Vương Xá, với áo thấm ướt, với tóc thấm ướt chắp tay đánh lễ các phương hướng, hướng Đông... hướng Thượng?

- Bạch Thế Tôn, thân phụ con khi gần chết có dặn con: "Này con thân yêu, hãy đánh lễ các phương hướng". Bạch Thế Tôn, con kính tín, cung kính, tôn trọng, đánh lễ lời nói của thân phụ con, buổi sáng dậy sớm, ra khỏi thành Vương Xá, với áo thấm ướt, với tóc thấm ướt, chắp tay đánh lễ các phương hướng, hướng Đông... hướng Thượng.

- Này Gia chủ tử, trong luật pháp của bậc Thánh, lễ bái sáu phương không phải như vậy.

- Bạch Thế Tôn, trong luật pháp của bậc Thánh, thế nào là lễ bái sáu phương? Bạch Thế Tôn, trong luật pháp của bậc Thánh, đánh lễ sáu phương phải như thế nào? Lành thay! Thế Tôn hãy giảng pháp ấy cho con!

- Này Gia chủ tử, hãy nghe và suy nghiệm kỹ, Ta sẽ giảng.

- Thừa vâng, bạch Thế Tôn.
Sīṅgāḷaka, gia chủ tử vâng lời Thế Tôn. Thế Tôn giảng như sau:

'Householder's son, why have you got up early to [181] pay homage to the different directions?'

'Lord, my father, when he was dying, told me to do so. And so, Lord, out of respect for my father's words, which I revere, honour and hold sacred, I have got up thus early to pay homage in this way to the six directions.'

'But, householder's son, that is not the right way to pay homage to the six directions according to the Ariyan discipline.'

'Well, Lord, how should one pay homage to the six directions according to the Ariyan discipline? It would be good if the Blessed Lord were to teach me the proper way to pay homage to the six directions according to the Ariyan discipline.'

'Then listen carefully, pay attention, and I will speak.'

'Yes, Lord', said Sīṅgāḷaka, and the Lord said:

3. - Nay Gia chủ tử, đối với vị Thánh đệ tử, bốn nghiệp phiền não được diệt trừ, không làm ác nghiệp theo bốn lý do, không theo sáu nguyên nhân để phung phí tài sản.

Vị này, nhờ từ bỏ mười bốn ác pháp, trở thành vị che chở sáu phương; vị này đã thực hành để chiến thắng hai đời, vị này đã chiến thắng đời này và đời sau.

Sau khi thân hoại mạng chung, vị này sanh ở thiện thú, Thiên giới.

Thế nào là bốn nghiệp phiền não đã được diệt trừ?

Nay Gia chủ tử, đó là nghiệp phiền não sát sanh, nghiệp phiền não trộm cắp, nghiệp phiền não tà dâm, nghiệp phiền não nói láo. Bốn nghiệp phiền não này đã được trừ diệt.

Thế Tôn thuyết giảng như vậy.

4. Thiện thế thuyết giảng xong, bậc Đạo Sư lại giảng thêm:

Sát sanh và trộm cắp,
Nói láo, lấy vợ người,
Kẻ trí không tán thán,
Những hạnh nghiệp như vậy.

5. Thế nào là không làm ác nghiệp theo bốn lý do?

Ác nghiệp làm do tham dục, ác nghiệp làm do sân hận, ác nghiệp làm do ngu si, ác nghiệp làm do sợ hãi.

Nay Gia chủ tử, vì vị Thánh đệ tử không tham dục, không sân hận, không ngu si, không sợ hãi, nên không làm ác nghiệp theo bốn lý do.

3. 'Young householder, it is by abandoning the four defilements of action,⁹⁷³ by not doing evil from the four causes, by not following the six ways of wasting one's substance⁹⁷⁴ –

through avoiding these fourteen evil ways — that the Ariyan disciple covers the six directions, and by such practice becomes a conqueror of both worlds, so that all will go well with him in this world and the next,

and at the breaking-up of the body after death he will go to a good destiny, a heavenly world.

'What are the four defilements of action that are abandoned?

Taking life is one, taking what is not given is one, sexual misconduct is one, lying speech is one. These are the four defilements of action that he abandons.'

Thus the Lord spoke.

4. And the Well-Farer having spoken, the Teacher added:⁹⁷⁵ [182]

'Taking life and stealing, lying,
Adultery, the wise reprove.

5. 'What are the four causes of evil from which he refrains?

Evil action springs from attachment, it springs from ill-will, it springs from folly, it springs from fear.

If the Ariyan disciple does not act out of attachment, ill-will, folly or fear, he will not do evil from any one of the four

Thế Tôn thuyết giảng như vậy.

6. Thiện Thệ thuyết giảng xong, bậc Đạo Sư lại giảng thêm:

Ai phản lại Chánh pháp,
Vì tham, sân, bố, si,
Thanh danh bị sút mẻ
Như mặt trăng đêm khuyết.

Ai không phản Chánh pháp,
Vì tham, sân, bố, si,
Thanh danh được tròn đủ,
Như mặt trăng đêm đầy.

7. Thế nào là không theo sáu nguyên nhân phung phí tài sản?

Này Gia chủ tử, đam mê các loại rượu là nguyên nhân phung phí tài sản. Du hành đường phố phi thời là nguyên nhân phung phí tài sản. La cà đình đám hí viện là nguyên nhân phung phí tài sản. Đam mê cờ bạc là nguyên nhân phung phí tài sản. Giao du ác hữu là nguyên nhân phung phí tài sản. Quen thói lười biếng là nguyên nhân phung phí tài sản.

8. Này Gia chủ tử, đam mê các loại rượu có sáu nguy hiểm:

Tài sản hiện tại bị tổn thất, đấu tranh tăng trưởng, bệnh tật dễ xâm nhập, thương tổn danh dự, dễ lộ âm tàng, và thứ sáu là trí lực tổn hại.

Này Gia chủ tử, đam mê các loại rượu có sáu nguy hiểm như vậy.

causes.'

Thus the Lord spoke.

6. And the Well-Farer having spoken, the Teacher added:

'Desire and hatred, fear and folly:
He who breaks the law through these,
Loses all his fair repute
Like the moon at waning-time.

Desire and hatred, fear and folly,
He who never yields to these
Grows in goodness and repute
Like the moon at waxing-time.

7. 'And which are the six ways of wasting one's substance that he does not follow?

Addiction to strong drink and sloth-producing drugs is one way of wasting one's substance, haunting the streets at unfitting times is one, attending fairs is one, being addicted to gambling is one, keeping bad company is one, habitual idleness is one.

8. 'There are these six dangers attached to addiction to strong drink and sloth-producing drugs:

present waste of money, increased quarrelling, liability to sickness, loss of good name, [183] indecent exposure of one's person, and weakening of the intellect.

9. Nay Gia chủ tử, du hành đường phố phi thời có sáu nguy hiểm:

Tự mình không được che chở hộ trì, vợ con không được che chở hộ trì, tài sản không được che chở hộ trì, bị tình nghi là tác giả các ác sự, nạn nhân các tin đồn thất thiệt, tự rước vào thân nhiều khổ não.

Nay Gia chủ tử, du hành đường phố phi thời có sáu nguy hiểm như vậy.

10. Nay Gia chủ tử, la cà đình đám hí viện có sáu nguy hiểm:

Luôn luôn tìm xem chỗ nào có múa, chỗ nào có ca, chỗ nào có nhạc, chỗ nào có tán tụng, chỗ nào có nhạc tay, chỗ nào có trống.

Nay Gia chủ tử, la cà đình đám hí viện có sáu nguy hiểm như vậy.

11. Nay Gia chủ tử, đam mê cờ bạc có sáu nguy hiểm:

Nếu thắng thì sanh oán thù, nếu thua thì tâm sanh sầu muộn, tài sản hiện tại bị tổn thất, tại hội trường (pháp đình) lời nói không hiệu lực, bằng hữu đồng liêu khinh miệt, vấn đề cưới gả không được tín nhiệm vì người đam mê cờ bạc không xứng để có vợ.

Nay Gia chủ tử, đam mê cờ bạc có sáu nguy hiểm như vậy.

12. Nay Gia chủ tử, thân cận các ác hữu có sáu nguy hiểm:

Những kẻ cờ bạc, loạn hành, nghiện rượu, những kẻ trá ngụy, lường gạt, bạo động là những người bạn, là những thân hữu của người ấy.

Nay Gia chủ tử, thân cận ác hữu có sáu nguy hiểm như

9. 'There are these six dangers attached to haunting the streets at unfitting times:

one is defenceless and without protection, and so are one's wife and children, and so is one's property; one is suspected of crimes,⁹⁷⁶ and false reports are pinned on one, and one encounters all sorts of unpleasantness.

10. 'There are these six dangers attached to frequenting fairs:

[One is always thinking:] "Where is there dancing? Where is there singing? Where are they playing music? Where are they reciting? Where is there hand-clapping?⁹⁷⁷ Where are the drums?"

11. 'There are these six dangers attached to gambling: the winner makes enemies, the loser bewails his loss, one wastes one's present wealth, one's word is not trusted in the assembly, one is despised by one's friends and companions, one is not in demand for marriage,⁹⁷⁸ because a gambler cannot afford to maintain a wife.

12. 'There are these six dangers attached to keeping bad company:

any gambler, any glutton, any drunkard, any cheat, any trickster, any bully is his friend, his companion. [184]

vậy.

13. Nay Gia chủ tử, quen thói lười biếng có sáu nguy hiểm:

"quá lạnh", không làm việc; "quá nóng", không làm việc; "quá trễ" không làm việc; "quá sớm", không làm việc; "tôi đói quá", không làm việc; "tôi quá no", không làm việc. Trong khi những công việc phải làm lại không làm. Tài sản chưa có không xây dựng lên, tài sản có rồi bị tiêu thất.

Nay Gia chủ tử, quen thói lười biếng có sáu nguy hiểm như vậy.

Thế Tôn thuyết giảng như vậy.

14. Thiện Thệ thuyết giảng xong, bậc Đạo Sư lại giảng thêm:

Có bạn gọi bạn rượu,
Có bạn, bạn bằng mồm,
Bạn lúc thật hữu sự,
Mới xứng danh bạn bè.

Ngủ ngày, thông vợ người,
Ưa đấu tranh, làm hại,
Thân ác hữu, xan tham,
Sáu sự nào hại người.

Ác hữu, ác bạn lữ,
Ác hạnh, hành ác xứ,
Đời này cả đời sau,
Hai đời, người bị hại.

Cờ bạc và đàn bà,
Rượu chè, múa và hát

13. 'There are these six dangers attached to idleness:

Thinking: "It's too cold", one does not work; thinking: "It's too hot", one does not work; thinking: "It's too early", one does not work; thinking: "It's too late", one does not work; thinking: "I'm too hungry", one does not work; thinking: "I'm too full", one does not work.'

Thus the Lord spoke.

14. And the Well-Farer having spoken, the Teacher added:

'Some are drinking-mates, and some
Profess their friendship to your face,
But those who are your friends in need,
They alone are friends indeed.

Sleeping late, adultery,
Picking quarrels, doing harm,
Evil friends and stinginess,
These six things destroy a man.

He who goes with wicked friends
And spends his time in wicked deeds,
In this world and the next as well
That man will come to suffer woe.

Dicing, wenching, drinking too,
Dancing, singing, daylight sleep,

Ngủ ngày, đi phi thời
Thân ác hữu, xan tham,
Sáu sự nào hại người.

Chơi xúc xắc, uống rượu
Theo đuổi đàn bà người,
Lẽ sống của người khác,
Thân cận kẻ hạ tiện,

Không thân cận bậc trí,
Người ấy tự héo mòn,
Như trăng trong mùa khuyết.

Rượu chè không tiền của,
Khao khát, tìm tửu điểm,
Bị chìm trong nợ nần,
Như chìm trong bồn nước,
Mau chóng tự hại mình,
Như kẻ mất gia đình.

Ai quen thói ngủ ngày,
Thức trọn suốt đêm trường,
Luôn luôn say sướt mướt,
Không thể sống gia đình.

Ở đây ai hay than:
Ôi quá lạnh, quá nóng,
Quá chiều, quá trễ giờ,
Sẽ bỏ bê công việc.

Lợi ích, điều tốt lành,
Bị trôi dạt một bên.
Ai xem lạnh và nóng,

Untimely prowling, evil friends
And stinginess destroy a man.

He plays with dice and drinks strong drink
And goes with others' well-loved wives. [185]

He takes the lower, baser course,
And fades away like waning moon.

The drunkard, broke and destitute,
Ever thirsting as he drinks,
Like stone in water sinks in debt,
Soon bereft of all his kin.

He who spends his days in sleep,
And makes the night his waking-time,
Ever drunk and lecherous,
Cannot keep a decent home.

"Too cold! Too hot! Too late!" they cry,
Thus pushing all their work aside,
Till every chance they might have had
Of doing good has slipped away.

But he who reckons cold and heat
As less than straws, and like a man

Nhẹ nhàng hơn cỏ lau,
Làm mọi công chuyện mình,
Hạnh phúc không từ bỏ.

15. Này Gia chủ tử, có bốn hạng người phải xem không phải bạn, dầu tự cho là bạn:

Người vật gì cũng lấy phải được xem không phải bạn, dầu tự cho là bạn; người chỉ biết nói giỏi phải được xem không phải bạn, dầu tự cho là bạn; người khéo nịnh hót phải được xem không phải bạn, dầu tự cho là bạn; người tiêu pha xa xỉ phải được xem không phải bạn, dầu tự cho là bạn.

16. Này Gia chủ tử, có bốn trường hợp người vật gì cũng lấy phải được xem không phải bạn, dầu tự cho là bạn:

Người vật gì cũng lấy, cho ít xin nhiều, vì sợ mà làm, làm vì mưu lợi cho mình.

Này Gia chủ tử, như vậy là bốn trường hợp người vật gì cũng lấy phải được xem không phải bạn, dầu tự cho là bạn.

17. Này Gia chủ tử, có bốn trường hợp, người chỉ biết nói giỏi phải được xem không phải bạn, dầu tự cho là bạn:

Tổ lộ thân tình việc đã qua; tỏ lộ thân tình việc chưa đến; mua chuộc cảm tình bằng sáo ngữ; khi có công việc, tự tỏ sự bất lực của mình.

Này Gia chủ tử, như vậy là bốn trường hợp, người chỉ biết nói giỏi phải được xem không phải bạn, dầu tự cho là bạn.

18. Này Gia chủ tử, có bốn trường hợp, kẻ nịnh hót phải được xem không phải bạn, dầu tự cho là bạn:

Đồng ý các việc ác; không đồng ý các việc thiện; trước mặt tán thán; sau lưng chỉ trích.

Undertakes the task in hand,
His joy will never grow the less.⁹⁷⁹

15. 'Householder's son, there are these four types who can be seen as foes in friendly guise:

the man who is all take is one, the great talker is one, the flatterer is one, and the fellow-spendthrift is one.

16. 'The man who is all take can be seen to be a false friend for four reasons: [186]

he takes everything, he wants a lot for very little, what he must do he does out of fear, and he seeks his own ends.

17. 'The great talker can be seen to be a false friend for four reasons:

he talks of favours in the past, and in the future, he mouths empty phrases of goodwill, and when something needs to be done in the present, he pleads inability owing to some disaster.⁹⁸⁰

18. 'The flatterer can be seen to be a false friend for four reasons:

he assents to bad actions, he dissents from good actions, he praises you to your face, and he disparages you behind

Này Gia chủ tử, như vậy là bốn trường hợp kẻ nịnh hót phải được xem không phải bạn, dầu tự cho là bạn.

19. Này Gia chủ tử, có bốn trường hợp, người tiêu pha xa xỉ phải được xem không phải bạn, dầu tự cho là bạn:

Là bạn khi mình đam mê các loại rượu; là bạn khi mình du hành đường phố phi thời; là bạn khi mình la cà đình đám hý viện; là bạn khi mình đam mê cờ bạc.

Này Gia chủ tử, như vậy có bốn trường hợp, người tiêu pha xa xỉ phải được xem không phải bạn, dầu tự cho là bạn.

Thế Tôn thuyết giảng như vậy.

20. Thiện Thệ thuyết giảng xong, bậc Đạo Sư lại giảng thêm:

Người bạn gì cũng lấy,
Người bạn chỉ nói giỏi,
Người nói lời nịnh hót,
Người tiêu pha xa xỉ.

Cả bốn, không phải bạn,
Biết vậy, người trí tránh,
Như đường đầy sợ hãi.

21. Này Gia chủ tử, bốn loại bạn này phải được xem là bạn chân thật:

Người bạn giúp đỡ phải được xem là bạn chân thật; người bạn chung thủy trong khổ cũng như trong vui phải được xem là bạn chân thật; người bạn khuyên điều lợi ích phải được xem là bạn chân thật; người bạn có lòng thương tưởng phải được xem là bạn chân thật.

your back.

19. 'The fellow-spendthrift can be seen to be a false friend for four reasons:

he is a companion when you indulge in strong drink, when you haunt the streets at unfitting times, when you frequent fairs, and when you indulge in gambling.'

Thus the Lord spoke.

20. And the Well-Farer having spoken, the Teacher added:

'The friend who seeks what he can get,
The friend who talks but empty words,
The friend who merely flatters you,
The friend who is a fellow-wastrel:

These four are really foes, not friends.
The wise man, recognising this,
Should hold himself aloof from them
As from some path of panic fear. [187]

21. 'Householder's son, there are these four types who can be seen to be loyal⁹⁸¹ friends:

the friend who is a helper is one, the friend who is the same in happy and unhappy times is one, the friend who points out what is good for you is one, and the friend who is sympathetic is one.

22. Này Gia chủ tử, có bốn trường hợp, người bạn giúp đỡ phải được xem là bạn chân thật:

Che chở cho bạn khi bạn vô ý phóng dật, che chở của cải cho bạn khi bạn vô ý phóng dật, là chỗ nương tựa cho bạn khi bạn sợ hãi, khi bạn có công việc sẽ giúp đỡ cho bạn của cải gấp hai lần những gì bạn thiếu. Này Gia chủ tử, như vậy có bốn trường hợp, người bạn giúp đỡ phải được xem là người bạn chân thật.

23. Này Gia chủ tử, có bốn trường hợp, người bạn chung thủy trong khổ cũng như trong vui phải được xem là người bạn chân thật:

Nói cho bạn biết điều bí mật của mình; giữ gìn kín điều bí mật của bạn; không bỏ bạn khi bạn gặp khó khăn; dám hy sinh thân mạng vì bạn. Này Gia chủ tử, như vậy có bốn trường hợp, người bạn chung thủy trong khổ cũng như trong vui phải được xem là người bạn chân thật.

24. Này Gia chủ tử, có bốn trường hợp, người bạn khuyên điều lợi ích phải được xem là người bạn chân thật:

Ngăn chặn bạn không làm điều ác; khuyến khích bạn làm điều thiện; cho bạn nghe điều bạn chưa nghe; cho bạn biết con đường lên cõi chư Thiên. Này Gia chủ tử, như vậy có bốn trường hợp, người bạn khuyên điều lợi ích phải được xem là người bạn chân thật.

25. Này Gia chủ tử, có bốn trường hợp, người bạn thương tưởng phải được xem là người bạn chân thật:

Không hoan hỷ khi bạn gặp hoạn nạn; hoan hỷ khi bạn gặp may mắn; ngăn chặn những ai nói xấu bạn; khuyến khích những ai tán thán bạn. Này Gia chủ tử, như vậy có bốn trường hợp, người bạn thương tưởng phải được xem là người bạn chân thật.

22. 'The helpful friend can be seen to be a loyal friend in four ways:

he looks after you when you are inattentive,⁹⁸² he looks after your possessions when you are inattentive, he is a refuge when you are afraid, and when some business is to be done he lets you have twice what you ask for.

23. 'The friend who is the same in happy and unhappy times can be seen to be a loyal friend in four ways:

he tells you his secrets, he guards your secrets, he does not let you down in misfortune, he would even sacrifice his life for you.

24. 'The friend who points out what is good for you can be seen to be a loyal friend in four ways:

he keeps you from wrongdoing, he supports you in doing good, he informs you of what you did not know, and he points out the path to heaven.

25. 'The sympathetic friend can be seen to be a loyal friend in four ways:

he does not rejoice at your misfortune, he rejoices at your good fortune, he stops others who speak against you, and he commends others who speak in praise of you.'

Thế Tôn thuyết giảng như vậy.

26. Thiện thế thuyết giảng xong, bậc Đạo Sư lại giảng thêm:

Bạn sẵn sàng giúp đỡ,
Bạn chung thủy khổ vui,
Bạn khuyến khích lợi ích,
Bạn có lòng thương tưởng.

Biết rõ bốn bạn này,
Người trí phục vụ họ,
Như mẹ đối con ruột.
Người trí giữ giới luật,
Sáng như lửa đời cao.

Người tích trữ tài sản,
Như cửa chỉ con ong.
Tài sản được chôn cất,
Như ụ mối đùn cao,

Người cư xử như vậy,
Chất chứa các tài sản,
Vừa đủ để lợi ích
Cho chính gia đình mình.
Tài sản cần chia bốn
Để kết hợp bạn bè:

Một phần mình an hưởng,
Hai phần dành công việc,
Phần tư, phần để dành,
Phòng khó khăn hoạn nạn.

Thus the Lord spoke.

26. And the Well-Farer having spoken thus, the Teacher added: [188]

'The friend who is a helper and
The friend in times both good and bad,
The friend who shows the way that's right,
The friend who's full of sympathy:

These four kinds of friends the wise
Should know at their true worth, and he
Should cherish them with care, just like
A mother with her dearest child.

The wise man trained and disciplined
Shines out like a beacon-fire.
He gathers wealth just as the bee
Gathers honey, and it grows
Like an ant-hill higher yet.

With wealth so gained the layman can
Devote it to his people's good.
He should divide his wealth in four
(This will most advantage bring).

One part he may enjoy at will,
Two parts he should put to work,
The fourth part he should set aside
As reserve in times of need.

27. Nay Gia chủ tử, vị Thánh đệ tử hộ trì sáu phương như thế nào?

Nay Gia chủ tử, sáu phương này cần được hiểu như sau:

Phương Đông cần được hiểu là cha mẹ.

Phương Nam cần được hiểu là sư trưởng.

Phương Tây cần được hiểu là vợ con.

Phương Bắc cần được hiểu là bạn bè.

Phương Dưới cần được hiểu là tôi tớ, lao công.

Phương Trên cần được hiểu là Sa-môn, Bà-la-môn.

28. Nay Gia chủ tử, có năm trường hợp, người con phải phụng dưỡng cha mẹ như phương Đông:

"Được nuôi dưỡng, tôi sẽ nuôi dưỡng lại cha mẹ; tôi sẽ làm bổn phận đối với cha mẹ; tôi sẽ gìn giữ gia đình và truyền thống; tôi bảo vệ tài sản thừa tự; tôi sẽ làm tang lễ khi cha mẹ qua đời".

Nay Gia chủ tử, được con phụng dưỡng như phương Đông, theo năm cách như vậy, cha mẹ có lòng thương tưởng đến con theo năm cách:

Ngăn chặn con làm điều ác; khuyến khích con làm điều thiện; dạy con nghề nghiệp, cưới vợ xứng đáng cho con; đúng thời trao của thừa tự cho con.

Nay Gia chủ tử, như vậy là cha mẹ được con phụng dưỡng như phương Đông theo năm cách và cha mẹ có lòng thương tưởng con theo năm cách. Như vậy phương Đông được che chở, được trở thành an ổn và thoát khỏi các sự sợ hãi.

29. Nay Gia chủ tử, có năm cách, đệ tử phụng dưỡng

27. 'And how, householder's son, does the Ariyan disciple protect the six directions?

These six things are to be regarded as the six directions.

The east denotes mother and father. [189]

The south denotes teachers.⁹⁸³

The west denotes wife and children.

The north denotes friends and companions.

The nadir denotes servants, workers and helpers.

The zenith denotes ascetics and Brahmins.

28. 'There are five ways in which a son should minister to his mother and father as the eastern direction.

[He should think:] "Having been supported by them, I will support them. I will perform their duties for them. I will keep up the family tradition. I will be worthy of my heritage. After my parents' deaths I will distribute gifts on their behalf."⁹⁸⁴

And there are five ways in which the parents, so ministered to by their son as the eastern direction, will reciprocate:

they will restrain him from evil, support him in doing good, teach him some skill, find him a suitable wife and, in due time, hand over his inheritance to him.

In this way the eastern direction is covered, making it at peace and free from fear.

29. 'There are five ways in which pupils should minister to

các bậc sư trưởng như phương Nam:

Đứng dậy để chào, hầu hạ thầy, hăng hái học tập, tự phục vụ thầy, chú tâm học hỏi nghề nghiệp.

Này Gia chủ tử, được đệ tử phụng dưỡng như phương Nam theo năm cách như vậy, các bậc sư trưởng có lòng thương tưởng đến các đệ tử theo năm cách:

Huấn luyện đệ tử những gì mình đã được khéo huấn luyện; dạy cho bảo trì những gì mình được khéo bảo trì; dạy cho thuần thục các nghề nghiệp; khen đệ tử với các bạn bè quen thuộc; bảo đảm nghề nghiệp cho đệ tử về mọi mặt.

Này Gia chủ tử, như vậy là bậc sư trưởng được đệ tử phụng dưỡng như phương Nam theo năm cách và sư trưởng có lòng thương tưởng đến đệ tử theo năm cách. Như vậy phương Nam được che chở, được trở thành an ổn và thoát khỏi các sự sợ hãi.

30. Này Gia chủ tử, có năm cách, người chồng phải đối xử với vợ như phương Tây:

Kính trọng vợ, không bắt kính đối với vợ; trung thành với vợ; giao quyền hành cho vợ; sắm đồ nữ trang với vợ;

Này Gia chủ tử, được chồng đối xử như phương Tây theo năm cách như vậy, người vợ có lòng thương tưởng chồng theo năm cách:

Thi hành tốt đẹp bổn phận của mình; khéo tiếp đón bà con; trung thành với chồng; khéo gìn giữ tài sản của chồng; khéo léo và nhanh nhẹn làm mọi công việc.

their teachers as the southern direction:

by rising to greet them, by waiting on them, by being attentive, by serving them, by mastering the skills they teach.

And there are five ways in which their teachers, thus ministered to by their pupils as the southern direction, will reciprocate:

they will give thorough instruction, make sure they have grasped what they should have duly grasped, give them a thorough grounding in all skills, recommend them to their friends and colleagues, and provide them with security in all directions. [190]

In this way the southern direction is covered, making it at peace and free from fear.

30. 'There are five ways in which a husband should minister to his wife as the western direction:

by honouring her, by not disparaging her, by not being unfaithful to her, by giving authority to her, by providing her with adornments.

And there are five ways in which a wife, thus ministered to by her husband as the western direction, will reciprocate:

by properly organising her work, by being kind to the servants, by not being unfaithful, by protecting stores, and by being skilful and diligent in all she has to do.

Này Gia chủ, người vợ được người chồng đối xử như phương Tây theo năm cách và người vợ có lòng thương tưởng chồng theo năm cách. Như vậy phương Tây được che chở, được trở thành an ổn và thoát khỏi các sự sợ hãi.

31. Này Gia chủ tử, có năm cách vị thiện nam tử đối xử với bạn bè như phương Bắc:

Bố thí, ái ngữ, lợi hành, đồng sự, không lường gạt.

Này Gia chủ tử, được vị thiện nam tử đối xử như phương Bắc theo năm cách như vậy, bạn bè có lòng thương kính vị thiện nam tử theo năm cách:

Che chở nếu vị thiện nam tử phóng túng; bảo trì tài sản của vị thiện nam tử nếu vị này phóng túng; trở thành chỗ nương tựa khi vị thiện nam tử gặp nguy hiểm; không tránh xa khi vị thiện nam tử gặp khó khăn; kính trọng gia đình của vị thiện nam tử.

Như vậy các bạn bè được vị thiện nam tử đối xử như phương Bắc theo năm cách và bạn bè có lòng thương tưởng vị thiện nam tử theo năm cách. Như vậy phương Bắc được che chở, được trở thành an ổn và thoát khỏi các sự sợ hãi.

32. Này Gia chủ tử, có năm cách một vị Thánh chủ nhân đối xử với hạng nô bộc như phương Dưới:

Giao việc đúng theo sức lực của họ; lo cho họ ăn uống và tiền lương; điều trị cho họ khi bệnh hoạn; chia xẻ các mỹ vị đặc biệt cho họ; thỉnh thoảng cho họ nghỉ phép.

Này Gia chủ tử, các hàng nô bộc được Thánh chủ nhân

In this way the western direction is covered, making it at peace and free from fear.

31. 'There are five ways in which a man should minister to his friends and companions as the northern direction:

by gifts, by kindly words, by looking after their welfare, by treating them like himself, and by keeping his word.

And there are five ways in which friends and companions, thus ministered to by a man as the northern direction, will reciprocate:

by looking after him when he is inattentive, by looking after his property when he is inattentive, by being a refuge when he is afraid, by not deserting him when he is in trouble, and by showing concern for his children.

In this way the northern direction is covered, making it at peace and free from fear.

32. 'There are five ways in which a master⁹⁸⁵ [191] should minister to his servants and workpeople as the nadir:

by arranging their work according to their strength, by supplying them with food and wages, by looking after them when they are ill, by sharing special delicacies with them, and by letting them off work at the right time.

And there are five ways in which servants and

đối xử như phương Dưới với năm cách như kia, có lòng thương tưởng đối với vị chủ nhân theo năm cách như sau:

Dậy trước khi chủ dậy; đi ngủ sau chủ; tự bằng lòng với các vật đã cho; khéo làm các công việc; đem danh tiếng tốt đẹp cho chủ.

Này Gia chủ tử, các hàng nô bộc được vị Thánh chủ nhân đối xử như phương Dưới với năm cách, có lòng thương tưởng đối với Thánh chủ nhân theo năm cách. Như vậy phương Dưới được che chở, được trở thành an ổn và thoát khỏi các sự sợ hãi.

33. Này Gia chủ tử, có năm cách vị thiện nam tử đối xử với các vị Sa-môn, Bà-la-môn như phương Trên:

Có lòng từ trong hành động về thân; có lòng từ trong hành động về khẩu; có lòng từ trong hành động về ý; mở rộng cửa để đón các vị ấy; cúng dường các vị ấy các vật dụng cần thiết.

Này Gia chủ tử, các vị Bà-la-môn, Sa-môn được vị thiện nam tử đối xử như phương Trên theo năm cách như vậy, có lòng thương tưởng vị thiện nam tử ấy theo năm cách sau đây:

Ngăn họ không làm điều ác; khuyến khích họ làm điều thiện; thương xót họ với tâm từ bi, dạy họ những điều chưa nghe; làm cho thanh tịnh điều đã được nghe; chỉ bày con đường đưa đến cõi Trời.

Này Gia chủ tử, các vị Sa-môn, Bà-la-môn được thiện nam tử đối xử như phương Trên với năm cách, và các vị Sa-môn, Bà-la-môn có lòng thương tưởng vị thiện nam tử theo năm cách. Như vậy phương Trên được che chở, được trở thành an ổn và thoát khỏi các sự sợ hãi.

workpeople, thus ministered to by their master as the nadir, will reciprocate:

they will get up before him, go to bed after him, take only what they are given, do their work properly, and be bearers of his praise and good repute.

In this way the nadir is covered, making it at peace and free from fear.

33. 'There are five ways in which a man should minister to ascetics and Brahmins as the zenith:

by kindness in bodily deed, speech and thought, by keeping open house for them, by supplying their bodily needs.

And the ascetics and Brahmins, thus ministered to by him as the zenith, will reciprocate in six ways:

they will restrain him from evil, encourage him to do good, be benevolently compassionate towards him, teach him what he has not heard, clarify what he has heard, and point out to him the way to heaven

In this way the zenith is covered, making it at peace and free from fear.'

Thế Tôn thuyết giảng như vậy.

34. Thiện thế thuyết giảng xong, bậc Đạo Sư lại giảng thêm:

Cha mẹ là phương Đông,
Sư trưởng là phương Nam,
Vợ chồng là phương Tây,
Bạn bè là phương Bắc,
Nô bộc là phương Dưới,
Sa-môn, Bà-la-môn,
Có nghĩa là phương Trên.

Cư sĩ vì gia đình,
Đảnh lễ phương hướng ấy.
Kẻ trí giữ Giới, Luật,
Từ tốn và biện tài,
Khiêm nhường và nhu thuận,
Nhờ vậy được danh xưng.

Dậy sớm không biếng nhác,
Bất động giữa hiểm nguy,
Người hiền, không phạm giới,
Nhờ vậy được danh xưng.

Nhiếp chúng, tạo nên bạn,
Từ ái, tâm bao dung,
Dẫn đạo, khuyến hóa đạo,
Nhờ vậy được danh xưng.

Bố thí và ái ngữ,
Lợi hành bất cứ ai,
Đồng sự trong mọi việc,

Thus the Lord spoke.

34. And the Well-Farer having spoken, the Teacher added:

'Mother, father are the east,
Teachers are the southward point, [192]
Wife and children are the west,
Friends and colleagues are the north.
Servants and workers are below,
Ascetics, Brahmins are above.

These directions all should be
Honoured by a clansman true.
He who's wise and disciplined,
Kindly and intelligent,
Humble, free from pride,
Such a one may honour gain.

Early rising, scorning sloth,
Unshaken by adversity,
Of faultless conduct, ready wit,
Such a one may honour gain.

Making friends, and keeping them,
Welcoming, no stingy host,
A guide, philosopher and friend,
Such a one may honour gain.

Giving gifts and kindly speech,
A life well-spent for others' good,
Even-handed in all things,

Theo trường hợp xử sự.

Chính những nhiếp sự này,
Khiến thế giới xoay quanh,
Như bánh xe quay lăn,
Vòng theo trục xe chính.

Nhiếp sự này vắng mặt,
Không có mẹ hưởng thọ,
Hay không cha hưởng thọ,
Sự hiếu kính của con.

Do vậy bậc có trí,
Đối với nhiếp pháp này,
Như quán sát chấp trì,
Nhờ vậy thành vĩ đại,
Được tán thánh, danh xưng.

35. Khi được nghe vậy, Singālaka, gia chủ tử bạch Thế Tôn: "Thật vi diệu thay, bạch Thế Tôn!

Như người dựng đứng lại những gì bị quăng ngã xuống, phơi bày ra những gì bị che kín, chỉ đường cho người bị lạc hướng, đem đèn sáng vào trong bóng tối để những ai có mắt có thể thấy sắc.

Cũng vậy, Chánh pháp đã được Thế Tôn dùng nhiều phương tiện trình bày, giải thích. Bạch Thế Tôn, nay con xin quy y Thế Tôn, quy y Pháp và chúng Tỷ-kheo. Mong Thế Tôn nhận con làm đệ tử, từ nay trở đi cho đến mạng chung, con trọn đời quy ngưỡng.

Impartial as each case demands:

These things make the world go round
Like the chariot's axle-pin.

If such things did not exist,
No mother from her son would get
Any honour and respect,
Nor father either, as their due.

But since these qualities are held
By the wise in high esteem, [193]
They are given prominence
And are rightly praised by all.'

35. At these words Sigālaka said to the Lord: 'Excellent, Reverend Gotama, excellent!

It is as if someone were to set up what had been knocked down, or to point out the way to one who had got lost, or to bring an oil-lamp into a dark place, so that those with eyes could see what was there.

Just so the Reverend Gotama has expounded the Dhamma in various ways, May the Reverend Gotama accept me as a lay-follower from this day forth as long as life shall last!

Notes

The numbers in square brackets [ ] in the actual text refer

to the page number of the *Dīgha Nikāya* of the Pali Text Society's edition in Pali.

972. Alternatively called (as by RD) *Sigālovāda Suttanta* 'The Sigala Homily'.

973. *Kamma-kilesa*.

974. *Apāya-mukhāni*: cf. n.158.

975. The expression is awkward in English, suggesting that the Well-Farer and the Teacher are two different persons, which is of course nonsense. Contrast this formula with that used before the verse-passages in DN 30, where the verses are ascribed to Ananda.

976. Crimes committed by others are laid at one's door.

977. Cf. DN 1.1.13.

978. Because a gambler cannot support a wife properly.

979. Cf. Thag 74.

980. If you want a cart, he has just lost a wheel, and so on.

981. *Suhadā*: 'good-hearted', or 'sound at heart' (RD).

982. If you are drunk, etc. (DA!).

983. A pun on *dakkhina* 'right hand, south', and *dakkhiṇā* 'fee or offering to teacher'.

984. The last is omitted by RD.

985. *Ayiraka*: a metathetised form for *ariyaka* 'nobleman, master'.